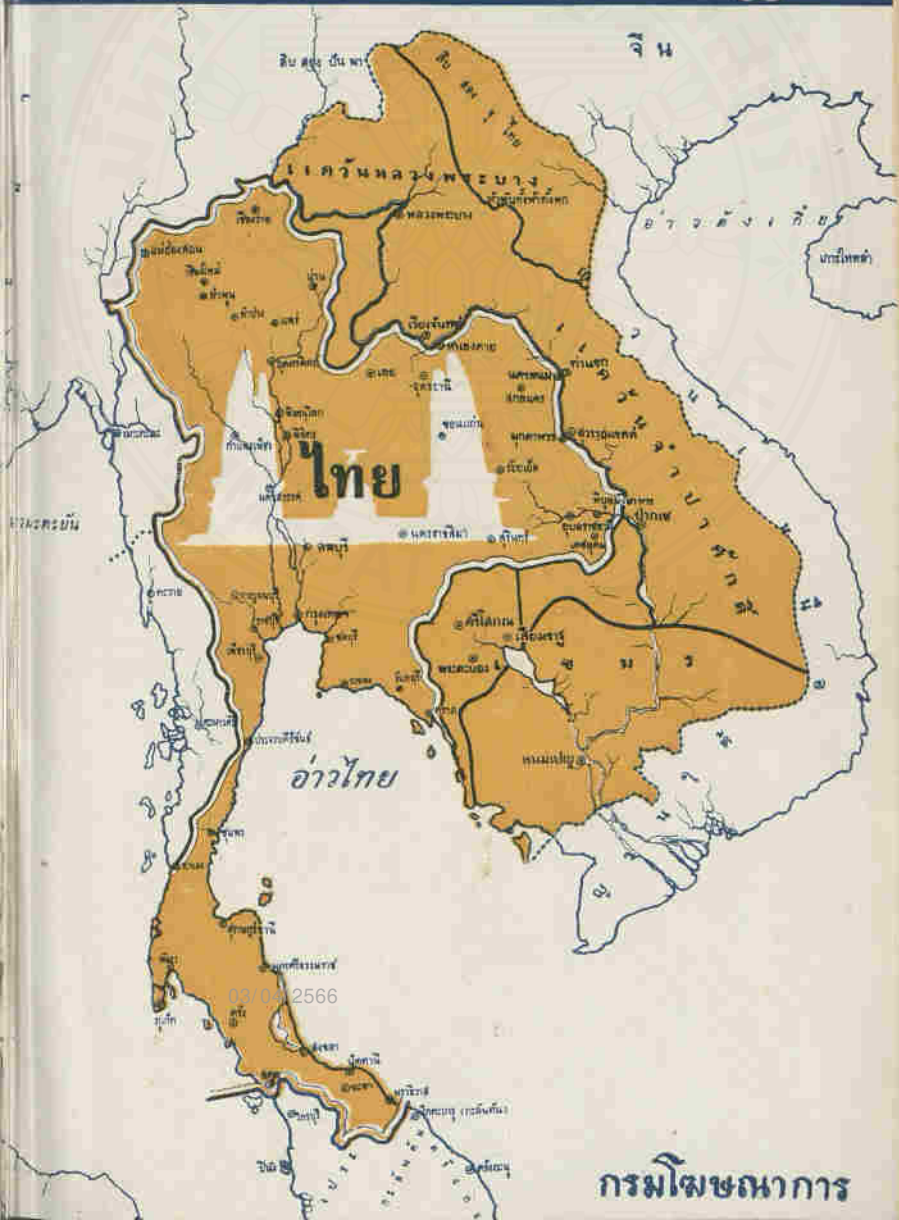

เขตตะเภาของกรุงศรี

กรมโฆษณาการ

ปาฐกถา
เรื่อง “เขตต์แดนของรัฐ”

โดย

นายดิเรก ชัยนาม

แสดงที่กรมโฆษณาการ

ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๔๘๓

นายดิเรก ชัยนาม
รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศ

03/04/2566

คำนำ

ปาฐกถาเรื่อง “เขตต์แดนของรัฐ” ซึ่งนายติเรก
ชัยนาม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
ได้แสดง ณ ห้องปาฐกถาของกรมโฆษณาการ เมื่อ
วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๓ เป็นปาฐกถาซึ่งมี
ประโยชน์เหมาะแก่กาล ควรที่ประชาชนจักได้ศึกษา
เพราะได้แสดงให้ทราบโดยละเอียดถึงเหตุผลแห่งการที่
ไทย เรียกร้อง ขอปรับปรุงเส้นเขตต์แดน ด้าน อินโดจีน
ของฝรั่งเศส ให้เป็นไปตามหลักธรรมชาติและความ
ยุติธรรม ประกอบทั้งแสดงให้ทราบ ถึงพฤติการณ์
แห่งความเป็นมาในการติดต่อกับฝรั่งเศส เกี่ยวแก่กรณี
เรื่องนี้ นับแต่ต้นมา

โดยเหตุดังกล่าว กรมโฆษณาการจึงได้จัดพิมพ์
ปาฐกถาเรื่อง “เขตต์แดนของรัฐ” เป็นสมุดเล่มนี้
ขึ้น เพื่อแจกจ่าย หวังว่าคงเป็นประโยชน์แก่ประชา

ชาวไทยผู้ได้รับแจก ที่จะได้ช่วยเผยแพร่ให้พี่น้องชาว
 ไทยได้ทราบความจริงของกรณีเรื่องนี้ โดยวงกว้างขวาง
 ยิ่งขึ้น และให้ความสนับสนุนในการปรับปรุงเส้นเขตต์
 แแดนทางน^{๒๕๖} โดยเต็มขนาด เพื่อให้บรรดาสัจจะที่หมายได้
 ด้วยดีทุกประการ

กรมโฆษณาการ

๒ ธันวาคม ๒๕๑๓

ปาฐกถา
เรื่อง “เขตต์แดนของรัฐ”

โดย

นายดิเรก ชัยนาม

แสดงที่กรมโฆษณาการ

ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๔๘๓

ท่านผู้เกียรติทั้งหลาย

ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสมาแสดง
ปาฐกถาในท่ามกลางท่านผู้เกียรติทั้งหลายอีกเป็นครั้งที่
๒ ณ กรมโฆษณาการ ท่านคงได้ทราบจากแจ้ง
ความทางหนังสือพิมพ์และทางวิทยุกระจายเสียงแล้วว่า
เรื่องที่ข้าพเจ้าจะแสดงในวันนี้ให้ชื่อว่า “เขตต์แดนของ
รัฐ” เหตุที่ข้าพเจ้าเลือกเรื่องขึ้นมาแสดง ก็โดยที่
ข้าพเจ้าเห็นว่า ขณะนี้ของทั้งประเทศกำลังมีความ

ปรารภความเข้มแรงกล้าที่จะได้เห็นความสำเร็จในการปรับปรุง
 ปรุงร้ง เติ้น เขตต์แดน ทาง ด่าน อินโดจีน ของ ฝรั่งเศส อยู่
 อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าขอเรียนให้ท่านทั้งหลายทราบ
 เสียก่อน ณ บัดนี้ว่า ข้อความทั้งหลายซึ่งข้าพเจ้าจะ
 กล่าวต่อไป เป็นเรื่องซึ่งข้าพเจ้ากล่าวในฐานะเป็น
 เอกชนผู้หนึ่ง หาได้กล่าวในนามของตำแหน่งราชการ
 ซึ่งข้าพเจ้าดำรงอยู่ไม่ ฉะนั้น ถ้าชาติตกบกพร่อง
 ประการใด ข้าพเจ้าจึงเป็นผู้รับผิดชอบแต่ผู้เดียว

ก่อนกล่าวต่อไป ข้าพเจ้าเชื่อว่า ท่านทั้งหลายคงได้
 ฟังหรืออ่านคำปราศรัยของท่านนายกรัฐมนตรีซึ่งกล่าว
 แก่ฆอตชนชาวไทยทางวิทยุกระจายเสียงเมื่อคนวันที่ ๒๐
 ตุลาคม ศกนี้ ในเรื่องการขอปรับปรุง เติ้น เขตต์แดน
 ด่านอินโดจีนของฝรั่งเศส เพื่อขอให้เป็นไปตามธรรมเนียม
 ชาติและตามความยุติธรรมแล้ว ฉะนั้น ข้าพเจ้าจะได้
 กล่าวถึง เขตต์แดน ของรัฐ หรือ ของประเทศ ตาม หลัก
 กฎหมายระหว่างประเทศต่อไป

ก่อนจะกล่าวถึงดินแดนของรัฐ เราจำต้องเข้าใจ
 มูลฐานของรัฐเสียก่อน ข้าพเจ้าขออภัยที่จำต้องนำ
 หดักกฎหมายระหว่างประเทศมากล่าว เพราะไม่
 สามารถจะหดักเพียงเสียได้ ฉะนั้น ถ้าท่านผู้ฟังทั้งหลาย
 รู้ดีกว่าแห่งแดงหรือชนเหมือนยาหม้อแล้ว ข้าพเจ้า
 จำต้องขออภัย

ตามหดักกฎหมายระหว่างประเทศ มูลฐานของ
 รัฐมีอยู่ ๓ ประการ คือ ๑) พดเมือง ๒) ดินแดน
 ๓) ความเจตนาเป็นเอกฉันทที่จะอยู่รวมภายใต้กฎข้อ
 บังคับ หรืออำนาจปกครองอันเดียวกัน

มูลฐาน ๒ ประการแรกอาจจะประกฤษแจ้ง และ
 แดเห็นได้โดยชัดเจน ส่วนมูลฐานประการสุดท้ายเป็น
 สิ่งที่เกี่ยวข้องกับจิตใจของมนุษย์ ฉะนั้น จึงยอมจะ
 ประกฤษได้ยากกว่า โดยเหตุนี้จึงจะกล่าวแต่เพียงมูล
 ฐาน ๒ ประการแรกเท่านั้น

๓) พดเมือง หรือประชากร เป็น ส่วน สำคัญ ของ
 รัฐ ใดๆ ก็ยอมทราบดี เพราะถ้าหากว่ารัฐปราศ
 จากพดเมือง หรือประชากร จะดำรงเป็นรัฐอยู่ได้
 อย่างไร ฉะนั้น องค์การบางชนิดซึ่งมีลักษณะคล้าย
 กับรัฐ แต่มีประชากรน้อยหรือไม่เลย เช่น อาณา
 เขตของดินตปาปา ซึ่งมีทั้งธงและธงอาณาเขต จึง
 จะจัดให้อยู่ในจำพวกรัฐธรรมตามิได้

หลักสำคัญในเรื่องประชากรของรัฐนี้ คือ ผู้ที่มี
 เชื้อชาติ หรือสืบเผ่าพันธุ์เดียวกัน ย่อมจะต้องอยู่รวม
 กันในรัฐเดียวกันเป็นหลัก ซึ่งทั้งนักการเมืองและทง
 นักนักศาสตร์ทงใดก็ยอมรับรอง เพราะเป็นหลักที่ตก
 ต้องกับธรรมชาติและความต้องการของมนุษย์ ผู้ที่มี
 ลักษณะคล้ายคลึงกัน สืบสายโลหิตเดียวกัน ย่อม
 ปรารถนาที่จะอยู่รวมกัน จะมีผู้ใดบ้างที่ประสงค์จะไป
 อยู่กับผู้มีลักษณะแตกต่างกับตน มีชนบทรวมเพี้ยน
 และจารตประเพณีผิดแผกกันมาก เพราะนอกจากท

ประชุม ระหว่าง ประเทศ สำคัญๆ เช่นใน การ ประชุมที่
 ปารีส ในปี พ.ศ. ๒๓๘๘ (ค.ศ. ๑๘๔๖) และในครั้ง
 ห้างๆ สืบมา รัฐต่าง ๆ ในยุโรปก็ได้ยึดถือหลักเชอ
 ชาติเป็นรากฐานสำคัญในการจร โดงทวิยุโรปให้ไป
 สู่ความสงบและความเจริญรุ่งเรือง ที่ประชุมได้ถือคติ
 เชอชาติเป็นหลักในการสถาปนารัฐใหม่ ๆ ขึ้นหลายรัฐ
 ซึ่งล้วนแล้วแต่แยกออกมาจากจักรวรรดิ ฮอตโตมาน
 ทงน และได้รวบรวมบรรดาหมู่ชนที่ก่อกำเนิดเดียวกัน
 ให้เข้าร่วมอยู่ภายใต้ความพิทักษ์รักษาของรัฐเดียวกัน
 ในครั้งสุดท้ายคือใน การประชุมครั้งใหญ่ หลังจากมหา
 สงคราม พ.ศ. ๒๔๕๗ - พ.ศ. ๒๔๖๑ (ค.ศ. ๑๙๑๔ -
 ๑๙๑๘) รัฐต่าง ๆ ก็มีความเห็นพ้องกันเป็นเอกฉันท์ว่า
 การแบ่งแยกรัฐในสมัยปัจจุบัน ควรจะคำนึงถึงเชอ
 ชาติ และกำเนิดของประชากร ผู้ที่สืบสายโลหิตเดียว
 กัน มีความคล้ายคลึงในทางเผ่าพันธุ์ ควรจะได้อรวม
 ดำรงชีวิตอยู่ภายใต้ธงชาติเดียวกัน แต่หลักนี้จะได้รับ

ผลปฏิบัติอย่างไรนั้นเป็นปัญหาอีกปัญหาหนึ่ง เพราะ
เหตุว่ารัฐต่าง ๆ และโดยเฉพะอย่างยิ่ง มหาอำนาจ
ในขณะนั้น ได้อ้างถึงหลักเชื้อชาติดังกล่าวแล้ว และ
มิได้ปฏิบัติไป หลักจริงใดบ้างเกิดความยุ่งยากขึ้นใน
ภายหลัง จนกระทั่งเกิดสงครามซึ่งเราอาจจะเห็นผล
ได้ในปัจจุบัน

ตามที่ได้อ้างมานั้น คงจะเห็นได้ว่าหลักทางบรรดา
มนุษยชนที่มีลักษณะคล้ายคลึง ทั้งในทาง สรีรวิทยา
และทั้งในความเชื่อมั่นและเชื่อกันจิตใจ คงจะได้
ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในขอบเขตแห่งสังคม เดียวกัน
หรือพูดโดยกว้าง ๆ ว่า คงจะเป็นประชากรของรัฐ
เดียวกันนั้น เป็นหลักที่มั่นคง ถาวรมาก เพราะเหมาะ
ต่อความต้องการของ ธรรมชาติของชีวิตมนุษย์ใน
โลกนี้ แต่หลักนั้นจะไม่ค่อยได้รบผลปฏิบัติอันสมบูรณ์
เพราะความหึงหวง ความอิจฉาริษยา ความเห็นแก่
ตนมากเกินไป ซึ่งเกือบจะกล่าวได้ว่า เป็นเหตุแห่ง

ความยุ่งยากในโลกนี้ ครอบงำที่บุคคลที่คล้ายคลึงกัน
ทั้งในทางรูปร่างภายนอก และทั้งในความคิดความ
ประสงค์ยังไม่ได้อยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกัน ครอบงำ
โลกคงยังจะหาสันติสุขได้ยาก

๒) มุขฐานประการที่ ๒ ของรัฐคือ ดินแดน ใน
ดิน เช่นเดียวกัน ไม่จำเป็นต่อกว่าถึงความสำคัญ
ของดินแดน เป็นที่รู้จักอยู่ว่า องค์การที่ประกอบด้วย
บุคคลเป็นอันมาก ถ้าขาดดินแดนอันเป็นที่ตั้งดำรงของ
องค์การจะเรียกว่าเป็นรัฐไม่ได้ ในโบราณกาลก็
เช่นเดียวกัน หมู่ชนที่มิใช่พาทองแดงปลู๊ดคั่ว และ
เที่ยวเร่ร่อนไปในแคว้นต่างๆ แต่แค่ฤดูผสมย หรือแต่
แค่ความเจริญของท้องที่ หาได้ประกอบกันเป็นรัฐไม่
เพราะเหตุใด เพราะเหตุว่า ปราศจากดินแดนอันเป็น
หลักฐานมั่นคงสำหรับกิจการดำรงของรัฐ ในสมัยปัจจุบัน
เป็นที่รับรองกันแน่นอนแล้ว รัฐจำจะต้องมีดินแดน

๗๘๕
 เป็นทศ
 มีฉนวนรัฐต่าง ๆ จะไม่ยินยอมรับรองว่า
 เป็นรัฐ

ความจริงหกตกนกับปรากฏอยู่อย่างแน่ชัดแล้ว แม้
 ถ้าทวีปเอชเชนเองก็เช่นเดียวกัน บุคคลที่ปราศจากถิ่น
 ฐานภูมิตำแหน่งย่อมไม่เป็นที่เชื่อถือของ ปวงชนทั้งหลาย
 และถูกหาว่าเป็นคนจรจัดฉนั้นใด รัฐก็ย่อมต้องการ หลั
 ฐานที่คงอันมั่นคงฉนั้น เพราะนอกต่างถึงรัฐก็ย่อม
 หมายถึง หมู่ประชากร และเจ้าหน้าที่บริหารปกครอง
 หมู่ประชากรเหล่านั้น ซึ่งประกอบขึ้นเป็นสังคมอื่นจะ
 ต้องทำการติดต่อกับสังคมอื่น ๆ ฉนั้น ถ้าแม่อย่างสังคม
 นี้ไม่มั่นคง ฐาน ภูมิตำแหน่งนั้นแน่นอนแล้ว การติดต่อก็จะ
 ดำเนินไปได้ประการใด เพราะการติดต่อเหล่านี้ซึ่งอาจ
 จะเป็นการติดต่อทางเศรษฐกิจ ทางการค้าหรือทาง
 การเมือง ย่อมต้องการหลักฐานและสถานะอันมั่นคง
 และแน่นอน มีฉนวนรัฐอื่น ๆ คงไม่ยินยอมเข้าร่วมทำ
 การติดต่อดวยเป็นแน่ ถ้าจะเปรียบเทียบให้เห็นได้ชัด

ยงชน ขอยกตัวอย่าง บริษัทซึ่งคงอยู่ในขอบ
 เขตของประเทศ ถ้าสมมติว่า บริษัทนั้นไม่ภักดี
 ตามกฎหมายอย่างแน่นอน ซึ่งเปรียบเหมือนพ่อค้าเพ
 ดยที่ไม่มื้หตักแห่ง จะมีผู้ใดกล้าทำการซื้อขายแลกเปลี่ยน
 ไปด้วยได้ เพราะฉะนั้นถ้าหวับริฐือนเป็นสังคมอัน
 ใหญ่และสำคัญที่สุด เท่าที่จะประจักษ์ได้ในบัดนี้ ดิน
 แดนจึงเป็นส่วนสำคัญมาก ถ้าไม่มีดินแดนก็ไม่มื้รัฐ
 เพราะดินแดนเป็นที่อาศัยของประชากร ดินแดนเป็น
 ที่ตั้งและที่ดำเนินการของอำนาจอธิปไตย ดินแดนเป็น
 สถานที่ของกิจการซึ่งเราเรียกว่า รัฐจะได้ ประกอบกิจ
 การตามหน้าที่ เพื่อความเป็นอยู่ และความเจริญรุ่ง
 เรืองของรัฐนั้น

เมื่อได้กล่าวถึงดินแดนและความสำคัญของมุดฐาน
 ยงชนสำหรับรัฐแล้ว ก็ขอที่จะต้องเริ่มแก้ปัญหาสำคัญ
 ซึ่งข้อความข้างต้นนั้นเป็นแต่เพียง อารัมภบท ปัญหา
 สำคัญคือปัญหาเรื่องเขตแดน เป็นของธรรมดา

ที่เมฆดาวดวงพทหรือคนแดนใดแล้ว ก็จำกัดดาว
 ถึงขอบเขตค้ของดินแดน น้เป็นความรู้สึกตาม ธรรมเนียม
 ชาติของมนุษย์ว่าถึงใด ๆ จะต้องมีเขตค้หรือที่สิ้นสุด
 ความคิดของมนุษย์ไม่ชอบ และไม่คุ้นเคยกับสิ่งที่ปราศ
 จากขอบเขตค้ (infinite) ดังจะเห็นได้ว่า โลกของเรา
 อันกว้างใหญ่ยังมีผู้พยายามค้นคว้าหาขอบเขตค้จนเป็น
 ผลสำเร็จ ถ้าเราจะกลับหวนมาพูดถึงเรื่องดินแดน
 ของรัฐแล้ว ปัญหาเรื่องเขตค้คงเป็นปัญหาซึ่งจะต้อง
 ขบให้สำเร็จ ดินแดนของรัฐย่อมต้องมีขอบเขตค้
 มีฉะนั้น ในโลกนี้จะมีแต่รัฐเดียว แต่โดยเหตุที่
 สภาพของโลกนั้นเป็นเช่นนั้น และมีหลายรัฐอยู่รวม
 กัน จึงจำเ็นที่จะต้องปักบนเขตค้แดนเดี่ย และจัดชน
 ชาติาเขตค้ของแต่รัฐเดี่ยโดยแน่นอนเท่าที่จะทำได้
 ตามความหมายธรรมคา ขอบเขตค้หมายถึงถึงเส้น
 หรือเครื่องหมายอันใด ซึ่งใช้แบ่งบนทดินหรือพท
 อันออกเป็นฉนวน ความรู้สึกเรื่องขอบเขตค้ย่อมเป็น

ที่เขาใจกันดี เพราะเมื่อพูดถึงเรื่องนี้ ใครๆ ย่อม
นึกถึงอาณาเขตต์ของบ้าน หรือที่ดินของคน นึก
ถึงวิวซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงว่า พนทนีอยู่ในกรรม
สิทธิ์ของตน และไม่ใช่ของคนอื่น เพราะฉะนั้น
เมื่อมีปัญหาเรื่องขอบเขตต์สำหรับแยกชน เป็นที่เขาใจดี
แล้ว ก็ย่อมเป็นภาระง่ายที่จะเข้าใจเรื่องเขตต์แดน
สำหรับรัฐ

สำหรับเขตต์แดนของรัฐก็คล้ายขอบเขตต์ ซึ่งแบ่งดิน
แดนของรัฐหนึ่ง ให้แยกออกเห็นเป็นส่วนดีไปจาก ดิน
แดนของอีกรัฐหนึ่ง เส้นเขตต์แดนอาจได้มีมาตาม
ธรรมชาติเป็นเงาเข้านานแล้ว โดยอาศัยความเคย
ชิน พฤติการณ์ซึ่งได้เป็นไปโดยมิได้มีขอบคถลงเป็น
พิเศษ หรือเส้นเขตต์แดนอาจเนื่องมาจากการแบ่งปัน
โดยเห็นชอบพร้อมเพรียงกัน หรือโดยการบังคับ
การใช้พลังอำนาจก็ได้ สำหรับเขตต์แดนจำพวกแรก
เรามักจะเรียกว่าเขตต์แดนประวัติศาสตร์ และจำพวก

หลัง เขตต์แดนซึ่งมีกำเนิดจากข้อตกลงระหว่าง
ประเทศ

ในต้นลักษณะของเขตต์แดนนั้น มีหลายชนิด
หลายประเภท ในโบราณกาลนิยมเขตต์แดน ซึ่ง
ประกอบด้วยบ้านหนาที่หรือเข็ทอนวางเปเต่า เช่น
ทะเลทราย แต่ครันต่อมาเขตต์แดนมักจะเป็นสังกรรม
ชาติ ซึ่งสังเกตเห็นได้ง่ายเช่น กำแพงหรือภูเขา แต่
เขตต์แดนจะมีลักษณะอย่างใดก็ตาม มีจุดประสงค์
อันเดียวกัน คือการแต่งตั้งขอบเขตต์ของอำนาจ
แห่งรัฐหนึ่ง ซึ่งผู้นั้นไม่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐ
อื่น ไม่มัสทธที่จะกระทำหน้าที่หรือดำเนินการบริหาร
ภายในขอบเขตต์นั้น เมื่อเขตต์แดนมีลักษณะเป็นการ
แต่งตั้งกรรมสิทธิ์แล้ว รัฐอื่นจึงไม่มีสิทธิอ้างตาเขา
ไปได้ เขตต์แดนในชั้นแรกเป็นเครื่องป้องกันการรุกร
รานจากผู้อื่น ตัวอย่างประเทศจีนได้สร้างกำแพงอัน
หนาแน่น และมั่นคง และชาวเยอรมันในสมัยโบราณ

ใช้ที่ว่างเปล่าอันปราศจากพืชผลธัญญาหาร ซึ่งศัตรูจะ
 จะใช้ประโยชน์ได้ และซึ่งจะมองเห็นการตองตาของ
 ศัตรูได้อย่างง่ายดายกลายเป็นเขตต์แดน แต่ในขั้นต่อมา
 ในขณะที่ความเคารพต่อกฎหมายค่อยเพิ่มทิวชน เขตต์
 แดนจึงเป็นขอบเขตต์แห่งการบังคับของกฎหมาย และ
 อำนาจอธิปไตยของรัฐหนึ่ง และซึ่งกฎหมายหรือ
 อธิปไตยของรัฐอื่นไม่มีสิทธิ์จะตองตาเข้ามาได้

ถ้าจะคำนึงถึงเขตต์แดนในปัจจุบันแล้ว จะมอง
 เห็นได้ว่า จะแบ่งออกได้เป็น ๒ จำพวก คือ เขตต์แดน
 ซึ่งได้มีชนเป็นเวตาชำนาน และซึ่งมารับรอง และยืน
 ยืนกันใภายในหลัง เขตต์แดนเหล่านี้โดยมากมักจะเป็น
 ไปตามเครื่องกีดกันซึ่งมีกำเนิดตามธรรมชาติ และ
 ประเภทที่ ๒ คือ เขตต์แดนซึ่งมีกำเนิดจากการตกลง
 ระหว่างประเทศ เขตต์แดนในประเภท ๒ นี้มักจะได้จัดตั้ง
 ขึ้นหลังจากสงคราม โดยสัญญาสงบศึก หรือสัญญา
 อื่น ไม่จำเป็นจะต้องกล่าวก็ได้ว่า เขตต์แดนจำพวก

นี้ ผู้เขียนไปตามกำลังของอำนาจแห่งประเทศภาค
ในสัญญาอันนี้ ๆ

ปัญหาเรื่องเขตแดนเป็นปัญหาซึ่งก่อให้เกิดความ
ยุ่งยากในวงการเมืองระหว่างประเทศมาก สงคราม
ต่าง ๆ มักจะมีสาเหตุสืบเนื่องมาจากการพิพาทในเรื่อง
เขตแดนแทบทั้งหมด มีผู้คำนวณว่า หลังจากสงคราม
โลกครั้งที่แล้วมานี้ขอพิพาทในเรื่องเขตแดนในระหว่าง
รัฐต่าง ๆ ในยุโรป ไม่ต่ำกว่าสามสิบครั้ง แต่ใน
ระหว่างรัฐในอเมริกาใต้ก็ได้มีปัญหาเขตแดนเกิดขึ้น
มาก และบางครั้งถึงกับเป็นเหตุให้เกิดสงครามเช่นใน
ปัญหาแคว้นซาโล ระหว่าง โปติเวีย กับปารากเว

โดยเหตุที่ปัญหาเขตแดนเป็นปัญหาที่ยุ่ยาก และ
สามารถที่จะเป็นเหตุให้เกิดการพิพาทอย่างสำคัญ บัณฑิต
คิดและนักการเมืองจึงพยายามค้นหาหาหนทางในการ
แก้ปัญหาเขตแดน 255 หนทางที่ได้รับการรับรองมาแล้ว มี
อยู่ ๓ ประการ

๑. หลักยุทธศาสตร์ (strategic principle) หลัก
 หมายความว่า เขตแดนของประเทศหนึ่ง ต้อง
 สามารถ เป็นเครื่อง บัองกัน การ รุกราน จาก รัฐ ที่ใกล้
 เคียง หตถกนัมาแต่สมัย โบราณดั่งที่ ไท่กักล่าวมาตั้ง
 นอกจากนั้น หตถกนัได้พิสูจน์แล้วว่ ถูกคัองกักับความ
 คัองการของชนรรมชาติ และผลประโยชน์ของสังคัม
 ระหว่างรัฐ ถ้าเขตคัแดนไม่ เป็นไปคัตามหตถกนั ในไม่ชั
 รัฐที่มเขตคัแดนไม่ เหมาะสมกักับหลักยุทธศาสตร์ กัจะ
 คัองถูกรุกราน และสงครามกัจะคัองเกิดชน และ เป็น
 เหตุอื่นจะ นำมาซึ่งความยุ่งยากคัาง ๆ สงครามกัเกิดชน
 อาจไม่ยุติคัองในระหว่างรัฐคู่พิพาท อาจแพร่ไปถึรัฐ
 อื่น และก่อให้ เกิดความพินาศอื่นท่วไป

เพราะเหตุนี้ เขตคัแดนที่คัองสมควรที่จะ เป็นเส้น
 หนึ่งร้อยองกนประเทศ และสามารถที่จะประลัา
 ดันคัลัอกรูฐนัได้ แลวคัลัอกรูฐนัเองกัจะเป็นประโยชน์
 แก่รัฐอื่นด้วย

เขตแดนที่ถูกคองกบหลกยทธศาสตร์ คือเขตแดนที่ใช่ภูเขา หรือถ่านา หรือเครื่องกีดกนตามธรรมชาติ เป็นต้นแบ่งอาณาเขตของรัฐที่ใกล้เคียง

๒. หลักที่ ๒ คือหลักเศรษฐกิจ หรือที่เรียกว่า (economic principle) หลักนี้ไม่ใช่เป็นหลักใหม่ แต่เป็นหลักซึ่งถูกคองตามความต้องการของธรรมชาติ การบกบนเขตแดน ย่อมคอง คำนงถึง การเป็น อยู่และ ความเจริญของรัฐเหมือนกัน สัมมคณาถาจะจัดให้ดินแดนของรัฐหนึ่ง มีแต่ทะเลทรายหรือภูเขาสูง อันปราศจากถ่านา หรือ ทราย อันเป็น ทกาเนิด แห่ง พืชผล ธัญญาหารต่าง ๆ รัฐนั้นจะดำรงอยู่ได้อย่างไร ฉะนั้นเขตแดนที่ดี และถูกคอง จำ คองจัดให้ รัฐหนึ่งมีดินแดนอันมีรายได้อัน สัมคองตามความต้องการของหมู่ชนซึ่งตั้งกคอยู่ในรัฐนั้น

03/04/2566

เป็นลำดับ และผลสุดท้ายความรักเชื้อชาติของตน และ
 ความเคียดแค้น อันเนื่องมาจากการถูกกดขี่จากรัฐซึ่ง
 ตนต้องถูกบังคับให้อยู่ภายใต้อำนาจ ทำให้เกิดการต้าน
 ทาน และการจลาจลหลายครั้งหลายครา เพราะเหตุ
 นี้ การประชุมในการทำสัญญาหลังมหาสงครามจึงมุ่ง
 ที่จะแก้ข้อบกพร่องอันนี้ และพยายามรวบรวมชนทุก
 เชื้อชาติเดียวกันให้อยู่ภายใต้ฉัตรโดยของวิญญูเดียวกัน
 หลีกกันเป็นหลีกทืดและถูกต้อง ถ้าหากว่าผู้สมัคร
 ฝักใฝ่ในการทำสัญญาแวร์ซายได้ปฏิบัติให้เคร่งครัด
 ตามหลักเกณฑ์ เหตุการณ์คงจะไม่เป็นไปอย่างที่
 ประจักษ์อยู่ในปัจจุบันนี้ แต่ในสมัยนั้นผู้ค้ำประกันถึง
 ประโยชน์ส่วนรวมมีอยู่เป็นจำนวนน้อย ต่างฝ่ายต่างก็
 มุ่งที่จะรักษาผลประโยชน์ส่วนตัว หรือ ของ พรรคพวก
 ของตน จึงเป็นเหตุให้การปฏิบัติคลาดเคลื่อนไปจาก
 หลักอันตั้งงามมา ๒๕ รัฐจึงถอนตนจากสนธิสัญญา พ.ศ.
 ๒๔๖๒ (ค.ศ. ๑๙๑๙) หาได้ประกอบแต่ชนซึ่งสืบสาย

โด่หิดเดียวกันนี้ ตรงข้ามกับบริบทของมติชนหลายจำพวก
 ซึ่งแตกต่างกันทั้งในทางเชื้อชาติ ทางความคิด ความ
 เห็น และจารีตประเพณี เพื่อจะบำบัดความบกพร่อง
 ของมหาอำนาจได้บังคับให้รัฐที่มีชุมชนต่างด้าวอยู่ภาย
 ใต้ฉันทิยของตน ลงนามอนุสัญญาเกี่ยวกับชุมชน
 ล้วนน้อย ซึ่งตามศัพท์ฝรั่งเรียกว่า minority clause
 การกระทำครั้งนั้น ถ้าจะเปรียบเทียบกันกับว่า บรรดา
 แพทย์ได้บังคับให้คนไข้กินเชื้อโรคอันตรายแต่จงให้
 จิบยาขับปาระจากผลตามหลังไปด้วย ทั้งนี้เพื่อกันขอ
 ครหานินทาของผู้จะมาตรวจภายหลัง ผู้มีอำนาจคิด
 ชอบในสัญญานั้น ควรทราบดีแต่จากรัฐเห็นด้านนี้จะดำรง
 อยู่ได้ยาก เพราะว่าจะคงจะถูกเชื้อโรคพิษร้ายต่าง ๆ ซึ่งได้
 ส่งยไว้อาตายเป็นแน่ ความจริงก็เป็นดังนั้น แต่รัฐ
 เหล่านี้ยอมชดเชยไม่เกิน ๒๕ ปี ซึ่งเป็นเวลายาวมาก
 แม้แต่สำหรับชาวอเมริกันเอง ตัวอย่างในการบังคับเขต
 แดนในสัญญาหลังมหาสงครามซึ่งชัดคือหลัก ซึ่งเป็นที่

รับรองโดยทั่วไปแล้ว คือ ประเทศออสเตรเลีย การ
 บกปนเขตแดนของรัฐนอร์ดกับหลักทั้ง ๓ ประการที่อ้าง
 มาแล้ว ประการที่ ๓ ขัดกับหลักยุทธศาสตร์ เพราะ
 ออสเตรเลีย ไม่มีเครื่องกีดกันตามธรรมชาติ ซึ่งสามารถ
 บังกันประเทศให้พ้นจากการรุกรานได้ ดังที่จะเห็น
 ได้ว่า ทหารออสเตรเลียไม่มีหนทางที่จะต้านทานการ
 เดินทัพของเยอรมันได้แต่อย่างใดเลย แต่ข้อที่สำคัญคือ
 เขตแดนของออสเตรเลียขัดกับหลักเศรษฐกิจ ประเทศ
 ออสเตรเลียตามทมหาอำนาจได้สถาปนาขึ้น เมื่อ พ.ศ.
 ๒๔๖๓ (ค.ศ. ๑๙๒๐) ไม่สามารถจะเลี้ยงตนเองได้
 ออสเตรเลียมีแต่ภูเขา มีแต่หิน ชาวเขาก็ไม่พอเลี้ยง
 ประชาชน สิ่งนพืชผลธัญญาหารอื่นเกือบไม่ต้องกล่าว
 ฉะนั้น ในไม่ช้าฐานะเศรษฐกิจและการเงินของออสเตรเลีย
 จึงตกต่ำมาก แต่แทนที่ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบจะหาทาง
 แก้ไขหารายได้ให้แก่ประเทศออสเตรเลีย กลับแก้ไขโดย
 วิชาใหญ่เงิน ทั้ง ๆ ที่ทราบโดยแน่นอนแล้ว ว่ารัฐบาล

แห่งออสเตรเลียแต่ร้ายจ่าย และขาดรายได้

ในประการที่ ๓ ใคร ๆ ย่อมรู้โดยแน่นอนแล้วว่า
ชาวออสเตรเลียชนชาติเยอรมัน ภาษาที่พูดกพูดภาษา
เยอรมัน แต่กระนั้นก็ดี เมื่อออสเตรเลียตั้งเจตน์
จำนงที่จะเข้าร่วมกับรัฐเยอรมัน ได้มีผู้ขัดขวางต้านทาน
อย่างเข้มแข็ง

ผลของการกระทำอันฉฉวมชาติโดยนานา ประ
การนี้ ได้ประจักษ์อย่างชัดเจน ออสเตรเลียในระยะ
เวลา ๒๐ ปีเศษ ได้ดำรงชีวิตอย่างอ่อนเปลี้ยเหิมฉฉ
กับผู้ไร้อำนาจ และในวาระสุดท้ายของสงครามหนัก
ฉฉฉฉฉฉไป เพราะผู้ตั้งกาปนาชนไม่ได้เตรียมเครื่อง
มือต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เพื่อจะดำรงอยู่ได้ตามความ
ต้องการของชนชาติ

หัตถ์และศิวอย่างทีอ้างมาข้างต้นก็เพื่อประโยชน์
จะแสดงว่า ในกรณีประเทศไทย รัฐบาลไม่ได้ประสงค์
03/04/2566
อย่างใดอื่น นอกจากที่จะให้ประเทศไทยเป็นองค์การ

ที่ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงถาวร และเจริญรุ่งเรือง
 ปราศจากข้อบกพร่องอันสามารถเป็นสาเหตุทำลายหลัก
 ฐานอันมั่นคงนี้ได้ และโดยเหตุนี้ รัฐบาลจึงสนใจ
 โดยเฉพาะในเรื่องเขตต์แดน เพราะเท่าที่ทราบกัน
 อยู่แล้วว่า เขตต์แดนเป็นมรดกฐานสำคัญของประเทศ
 ประเทศจะพัฒนาถาวรได้ก็โดยมีเขตต์แดนที่เหมาะสม
 กับฐานะของประเทศ และ สามารถจะคุ้มครองให้
 รัฐบาลจรรโลงประเทศ ให้ไปสู่ความเจริญได้โดยไม่
 ต้องกังวลถึงภัยซึ่งจะมาจากภายนอก และ ซึ่งจะเป็น
 อุปสรรคต่อการจรรโลงอันดีนี้ แต่เพื่อการนี้ รัฐบาลไม่
 ได้เจตนาที่จะดำเนินการสิ่งใดอันนอกไปจาก ขอบเขตต์
 ของหลัก ซึ่งอารยชน และอารยประเทศได้ยินยอม
 รับรองแล้ว ครกกันข้ามรัฐบาลถือว่าข้อสำคัญในเรื่อง
 เขตต์แดนของประเทศไทย ควรจะให้ถูกต้องคงต้อง
 สอดคล้องกับหลักนานาประการที่อ้างมาแล้ว

ประการที่ ๓. เขตต์แดนของประเทศไทยควรจะเป็น
 ไปตามหลักยุทธศาสตร์ คือ ให้เขตต์แดนเป็นเส้นอื่น

หนังสือของประเทศ ไม่ใช่จะรุกรานใคร สำหรับกรณี
ประเทศไทย เขตแดนใดจะตีไปกว่าเขตแดนซึ่ง
ธรรมชาติได้สร้างสรรขึ้นไว้ คือ ถ้าแม่น้ำโขงนี้เอง

เขตแดนเขตแดนระหว่างไทยกับอินโดจีนนั้น คิด
กันด้วยทางแม่น้ำโขงส่วนหนึ่ง และด้วยทางบกอีก
ส่วนหนึ่ง

(ก) เขตแดนตอนทิศก้นทางแม่น้ำโขงนั้น คือ
ตั้งแต่เชียงคานลงมาจนถึงอำเภอโขงเจียมที่ปากน้ำมูล

(ข) เขตแดนตอนทิศก้นทางบกนั้น มี ๒ ภาค
ภาคเหนือจากปากน้ำไทยจนถึงเชียงคาน และภาคใต้
จากอำเภอโขงเจียมลงมาโดยตลอดถึงอำเภอไทย

ข้อเด่นของเราคือรัฐบาลฝรั่งเศสนั้นก็คือ เขตที่
แดนตอนทิศก้นกับอินโดจีนทางบกนั้น ให้ปรับปรุง
เสียใหม่ สำหรับภาคเหนือจากปากน้ำไทยลงมาจนถึง
ถึงเชียงคาน ๐4 ให้ถือเป็นแม่น้ำโขงเป็นเส้นเขตแดน และ
สำหรับภาคใต้จากอำเภอโขงเจียมมาจนถึง เพียงเมือง

ไซน คือตรงที่แดนลาวต่อกับแดนเขมรนั้น ก็ให้ถือ

แม่น้ำโขงเป็นเส้นเขตแดนเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอนี้ประการที่ ๒ ก็คือ เมื่อแม่น้ำโขงเป็น
เขตแดนแดงเช่นนี้ ก็ควรให้ถือว่า ร่องน้ำตลิ่งไซ
เดินเรือ (Thalweg) เป็นเส้นเขตแดน อันเป็น
หลักนิยมตามกฎหมายระหว่างประเทศด้วย

ฉะนั้น การที่ประเทศฝรั่งเศสได้บังคับ कराเอาดิน
แดนติดกับฝั่งแม่น้ำโขงไปใน พ.ศ. ๒๔๓๐ พ.ศ. ๒๔๔๗
และในโอกาสอื่น ๆ อีก นอกจากจะเป็นการใช้พดะ
กาดงอุเขยซึ่งขัดต่อศีลธรรม และการดัมพนรอนดี
ระหว่างประเทศแล้ว ยังเป็นการทำให้เขตแดนของ
ไทยไร้ค่าในทางยุทธศาสตร์ แต่เป็นประโยชน์ของ
ฝรั่งเศสฝ่ายเดียวอันที่จะรุกรานไทยในภายต่อไปได้ใน
เมื่อมีโอกาสด

เมื่อเป็นที่ประจักษ์ว่าการกระทำของฝรั่งเศสที่บังคับ
ให้ประเทศไทยต้องละทิ้งเขตแดน ธรรมชาติ ของไทย

คือแม่น้ำโขง ทำให้เขตต์แดนของประเทศเราขาด
 ความมั่นคงในทางยุทธศาสตร์ จุดประสงค์อันใหญ่
 ยิ่งของรัฐบาลคือมุ่งที่จะได้รบเขตต์แดนเดิมของไทย
 นั้นคืนมา ทั้งนี้เพื่อจะให้ประเทศไทยอยู่ในสภาพที่อุดม
 ซึ่งต้นตอช ไม่ต้องคร้ามเกรงภัยอันตรายจากอาณา
 ภายนอก

ในส่วนที่เกี่ยวกับประการที่ ๒ นั้น ในปัจจุบันนี้ ทั้ง
 ในตอนที่เขตต์แดนอันติดต่อกับอินโดจีนทางบกก็ดี และ
 ทั้งในตอนที่เขตต์แดนอันติดต่อกับอินโดจีนทางแม่น้ำโขง
 ก็ดี ความซดกซดักในการปกครองและความไม่สะดวก
 ในทางเศรษฐกิจ ย่อมบังเกิดชนคดออกมาดังนี้

(ก) เขตต์แดนทางบกที่อยู่ตรงหน้าเมือง หลวง
 พระบางนั้น เป็นเขตต์คกคดขวางความรุ่งเรืองในทาง
 เศรษฐกิจของเรามาก เพราะในจังหวัดข้างเหนือของ
 เรา^๕ การผลิตกรรมส่วนใหญ่คือ การป่าไม้ จึงอยู่
 ตามสัญญาปี ค.ศ. ๑๙๐๕ ข้อ ๕ ระหว่างไทยกับฝรั่ง

เกิดขึ้น เราผลิตภัณฑ์จะต้องแพซงหรือเรือพาณิชย์ใด ๆ
 มาทางแม่น้ำโขงตอนเขตต์หัดวงพระบางนั้นได้ แต่ใน
 ทางปฏิบัติฝ่ายฝรั่งเศสก็มักจะวางเงื่อนไขต่าง ๆ ทำให้
 พ้อค้าขงของเราเสียเปรียบหรืออยู่ในฐานะลำบากอย่าง
 ที่สุด ทั้งนี้ ก็เพราะเหตุว่า รัฐบาลอินโดจีนประสงค์
 จะให้พ้อค้าขงที่เบนชาวฝรั่งเศสมีสิทธิโดยดำพ้งในการ
 ถองแพซงในตอนนี้

ในเรื่องนี้เคยมีกรณีเกิดขึ้น คือคนไทยขออนุญาต
 ถองแพซง จากอำภอเวียงของ จะเอาไปขายที่ไซ่ง่อน
 รัฐบาลไทยจึงขอขงไปยังรัฐบาลอินโดจีน และใน
 ที่สุดก็ได้รับอนุญาตมาให้ถองขงได้ แต่โดยบังคับให้มี
 พริมากมายซึ่งขอขงที่ถ้าเคยกคช ต้องตกตงกับบริษัท
 ซิสต์เดเซเชยคักฝรั่งเศสให้เป็นผู้กำการถองให้ บริษัท
 โก่อ้วราคาค่าถองเป็นจำนวนแพงมาก คนไทยผู้นั้นเคยมี
 ความชำนาญในการถองแพซงมาแล้ว จึงไม่ยอมตกตง
 กับบริษัทฝรั่งเศส แล้วถองแพซงนุนมาเอง ครั้นถอง

มาถึงเขตคั่นแม่น้ำโขงที่เป็นของฝรั่งเศสเจ้า เจ้าหน้าที
 ฝรั่งเศสจึงกักแพซุงนั้นไว้ แต่บังคับให้คนไทยนั้นวาง
 เงินประกันเป็นจำนวนถึง ๓๐,๐๐๐ เหรียญ โดยอ้างว่า
 เพื่อประกันการเสียหายอันพึงเกิดขึ้น ในการต้องแพซุง
 โดยดำพั้ง รัฐบาลไทยต้องทำการเจรจาอยู่เป็นเวตา
 นาน จึงสามารถให้ฝรั่งเศสยอมปล่อยแพซุงนั้นต้อง
 ต่อมาได้ ดังนี้เป็นคน

(๑) สำหรับเขตคั่นแดนที่ติดกับอินโดจีนทางแม่น้ำ
 โขงในปัจจุบันนี้เช่นเดียวกัน คือเขตแดน ฝรั่งเศสถือว่า
 เส้นเขตคั่นแดนในแม่น้ำโขงนั้น ถ้าตรงไหนไม่มีเกาะ
 ดอน เส้นเขตคั่นแดนพึงอยู่ตรงร่องน้ำลึกที่ทำการเดิน
 เรือ (Thalweg) แต่ถ้าตรงไหนมีเกาะดอนแล้ว เส้น
 เขตคั่นแดนจะต้องผ่านทางน้ำที่ใกล้กับฝั่งไทยที่สุด แม้
 ว่าทางนานนั้นจะไม่ได้ใช้สำหรับการเดินเรือเลยก็ตาม
 ดังนี้ ความไม่สะดวกต่าง ๆ จึงได้เกิดขึ้น เช่น
 เป็นคน

(๑) เมื่อจะมีการตองแพชงกต หรือจะมีการเดินเรือพาณิชย์ของไทยกต แม่เตในตอนที่แม่น้ำโขงเป็นเขตแดนระหว่างไทยกับอินโดจีนนี้ แพชงหรือเรือพาณิชย์นั้น ก็ยอมตองผ่านเข้าไปทางเขตคฝรังเศสเป็นส่วนใหญ่มาก เพราะตองเดินตามกระแสธรรมชาติของแม่น้ำ และเมื่อเป็นเช่นนั้น ตำรวจนาของฝรังเศสจึงมีสิทธิบังคับ หรือเข้มงวดในพิธีการเดินเรือต่าง ๆ ได้เพียบชิด โอกาสมีให้คนไทยใช้ทางน้ำโขงนั้น เพื่อเขาจะได้อำมาหากินแต่ฝ่ายเดียวได้สะดวก

(๒) ความไม่สะดวกออกประการหนึ่ง ก็คือ เกาะดอนต่าง ๆ ในแม่น้ำโขงนั้น บรรดาราชภูริรมฝั่งของเราเคยทำการเพาะปลูก ตามฤดูกาลเป็นประจำเสมอมา ครั้นฝรังเศสบังคับให้ไทยมอบเกาะดอนนั้นให้เสียตงต้น เช่นนี้ จึงเกิดความยากลำบากแก่ราชภูริชายฝั่งเหล่านี้เป็นอันมาก จึงอยู่ตามหนังสือสัญญา ราชภูริริมฝั่งไทยนั้นได้รับ ความผ่อนผันให้เข้าไปทำมาหากินใน

เกาะดอนนินโตเช่นเดิม แต่ฝรั่งเค็ดบังคับไทยนลาขอ
 ดองหน้าบ้าง บางคราวก็พาตหาเรื่องจับตัวเอาไปไว้
 ส่วนบ้าง บางทีอ้างว่าราชฎรฝังฝรั่งเค็ดมีดักขีเขามา
 เพาะปลูกโตก่อนบ้าง เหตุอันทำให้ราชฎรฝังไทยขาด
 การทำมาหากินแต่มีความลำบากอยู่เป็นนิจ

(๓) ในกรารจับสัตว์น้ำก็เช่นเดียวกัน ก้อนที่
 ราชฎรไทยจะเข้าไปจับสัตว์น้ำในแม่น้ำโขง หรือใน
 เกาะดอนที่เป็นของฝรั่งเค็ดส่วนมากนั้น จะต้องขอ
 อนุญาตล่วงหน้าเสมอไป ครั้นเมื่อได้รับอนุญาตแล้ว
 จะจับสัตว์น้ำท่วไปก็ไม่ได้ สำหรับปลาบางอย่าง เช่น
 ปลาทูก็ ฝรั่งเค็ดอ้างว่าจะส่งมอบไว้ให้ราชฎรฝ่ายฝรั่ง
 เค็ดบ้าง อนึ่ง ในดอนหนึ่ง ๆ ก็มีระเบียบต่าง ๆ กัน
 ตามแต่เจ้าหน้าทฝรั่งเค็ด จะหาเรื่องกตถนตามดำพึงใจ
 และถึงกับเป็นการขัดกับความคิดของ กษัตริย์ไทย
 มือในกรารจับสัตว์น้ำ ก็เป็นเหตุให้ฝรั่งเค็ดทำการกตถน
 ได้อีก ต้องใช้เครื่องมือชนิดโน้นชนิดนี้ ขนาดโน้น

ขนาดนั้น จึงจะอนุญาต โดยอ้างว่า เพื่อรักษาพันธุ์สัตว์
น้ำ เป็นต้น

ด้วยความยุ่งยากดังกล่าวนี้ ในคราวทำสัญญาเมื่อ
๒๔๖๗ รัฐบาลไทยกับฝรั่งเศสจึงได้ตกลงที่จะคณะ
เจ้าหลวงใหญ่ประจำแม่น้ำโขงขึ้น เพื่อพิจารณาปัญหา
จุดจิกในทางปกครอง และข้อยุ่งยากปลีกย่อยเหล่านี้
แล้วในที่สุดจึงได้เห็นสมควร จัดวางระเบียบขึ้นในเรื่อง
ต่าง ๆ เกี่ยวกับทางปกครองในแม่น้ำโขง อาทิคือ การ
จับสัตว์น้ำ การเดินเรือ และการค้าร่อนจุน เป็นต้น

ระเบียบการทั้งหลายนี้ได้เจรจากันมานานแล้ว แต่
จนบัดนี้ยังไม่เป็นที่เรียบร้อยได้ ทั้งนี้ขอให้เห็นว่า ปัญหา
ยุ่งยากในเรื่องเหล่านี้มีมากเพียงไร นับแต่ พ.ศ. ๒๓๓๒
(ค.ศ. ๑๗๘๙) ผู้ที่อ่านรายงานการประชุมของสภา
ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในฝรั่งเศสตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๓๒ (ค.ศ.
๑๗๘๙) คงจะเห็นได้ว่าคนฝรั่งเศสได้ขอรับรองให้ฝรั่ง
ฝรั่งเศสเองถือหลักเขตแดนชนวนชาติและเศรษฐกิจเงิน

อย่างนับครึ่งไมถวน จนถึงนักประพันธ์ อาทิ จกคอร
 สุกโก ซึ่งในฐานะนักประพันธ์ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง
 ยิงเขียนบทประพันธ์ชอว์อิงให้ประเทศฝรั่งเศสได้มีเขต
 แคนธรรมชาติ คือ แม่น้ำโรน แต่เขตคแคนธรรมชาติ
 ของฝรั่งเศสนี้ ถึงสมมติว่าจะถูกต้องตามหลักยทธ
 ศาสตร์และเศรษฐกิจ ซึ่งยังไม่แน่นอนนัก ก็ยังขัดกับ
 หลักเชื้อชาติ เพราะยอมเป็นท ประจักษ์เนแต่คว
 ชนชาติแอตเซเชียน มีเชื้อชาติเยอรมัน พูดภาษา
 เยอรมัน ทั้งลักษณะภายนอกก็แตกต่างกับชาว
 ฝรั่งเศสมาก

แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับไทย เมื่อได้พิจารณาโดยต
 เขียดแล้ว ย่อมเห็นว่าเขตคแคนธรรมชาติของประเทศ
 ไทยถูกต้องตามหลักทั้ง ๓ ประการ หาได้มีสิ่งใด
 บกพร่อง การที่รัฐบาลไทยขอปรับปรุงเขตคแคนตาม
 ธรรมชาติ^{04/} ก็ได้กระทำไปตามหลักธรรม และหลัก
 กฎหมายที่อารยรัฐในโตกนยอมรับโดยทั่วไปแล้ว หา

ได้มีการระมัดระวังตามกฎหมายหรือข้อบังคับอันใดเลย โดย
 เหตุนี้จึงได้รับการสนับสนุนทั้งจากประชากรภายในและ
 ภายนอกที่ประสงค์จะมาอยู่รวมด้วย รัฐบาลนานา
 ประเทศที่เคารพในความยุติธรรม และศีลธรรมอันดี
 ย่อมจะเห็นว่า การเรียกร้องของรัฐบาลไทยเพื่อปรับ
 ปรับเขตแดนใหม่ สอดคล้องด้วยหลักการซึ่ง
 อารยประเทศทั้งหลายนิยม และรับรองกันอยู่โดย
 ทวิภาค

ถ้าจะกล่าวถึงหลักการที่ ๓ คือหลักเชื้อชาติ
 แล้วย่อมเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การที่ประเทศไทยสม
 ควรจะได้แม่น้ำโขงเป็นเขตแดน เป็นการดำเนินการ
 ที่สอดคล้องกับหลักเชื้อชาติในทุกประการ ย่อมเป็นที่
 ทราบกันอยู่ดีแล้วว่า หมู่ชนที่พำนักอาศัยอยู่ในเขต
 นานาชาติเดียว สืบสายโลหิตเดียวกับไทย นอก
 จากนั้น ชนชาติเหล่านั้นยังได้เคยร่วมทุกข์ร่วมลำบาก
 และร่วมความดีมาด้วยกันเป็นเวลายาวนาน มีความ

เมื่อพทศักราช ๒๔๗๗ ในระหว่างที่กล่าวถึงเจรจา
ทำสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์ และการเดินเรือ
ระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศสนั้น ทางรัฐบาลไทย
ได้เสนอข้อผู้แทนของรัฐบาลฝรั่งเศสในอันที่จะปรับปรุง
เขตแดนให้เป็นไปตามความยุติธรรม แต่ฝ่ายฝรั่งเศส
ได้เห็นว่า ให้หรือได้เจรจากันเมื่อจะทำสัญญาเกี่ยวกับ
อินโดจีนจะเหมาะกว่า เพราะเกี่ยวกับเขตแดน
ทางอินโดจีน รัฐบาลไทยจึงยินยอมและรอดต่อมาโดย
เห็นแก่ไมตรีที่มิได้อยู่ต่อกัน

ครั้นเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ คือก่อนตั้ง
กรมยุโรปปัจจุบันครั้งนี้ ฝรั่งเศสได้ขอทราบที่มา
ยังประเทศไทย เพื่อขอทำกติกาสัญญาไม่รุกรานกัน
โดยเห็นแก่ไมตรีที่มิได้อยู่ต่อกัน ฝ่ายไทยได้ตอบไป
ว่าพร้อมที่จะเจรจาทำกติกาสัญญาไม่รุกรานกันกับฝรั่งเศส
แต่ต้องมีการปรับปรุงเขตแดนกันตามหลักกฎ
หมายระหว่างประเทศ และหลักความยุติธรรม การ

เจริญได้เจริญกันถึงหกกกฎหมายระหว่างประเทศก่อน
 คือ การที่จะให้ถาวรนาตลกเป็นเกณฑ์กับบนเขตต์แดน
 ตามดำแม่น้ำโขง ฝ่ายฝรั่งเค็ดได้คอบยอมตกลงจะ
 ปรับปรุงเส้นเขตต์แดนในดำแม่น้ำโขง โดยถาวรนา
 เคนเรือโคตตอคมเป็นเกณฑ์ และจะตั้งข้าราชการชั้น
 เอกอัครราชทูตมาจากประเทศฝรั่งเค็ดเพื่อมาเจริญใน
 เรื่องนี้ ส่วนการปรับปรุงเส้นเขตต์แดนระหว่างไทย
 กับจีนโดยทั่วไปให้เป็นไปตามเขตต์แดนธรรมชาติ
 นั้น ก็ได้มีการพูดจากัน เป็นที่เข้าใจกันว่าจะได้ยกขึ้น
 พูดจาในโอกาสที่ทำการปรึกษาหารือกันในการปรับปรุง
 เส้นเขตต์แดนในดำแม่น้ำโขง กับข้าราชการชั้น เอกอัคร
 ราชทูตซึ่งจะส่งมาจากฝรั่งเค็ด เพื่อพิจารณาร่วมกัน
 กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย

ครั้น เมื่อ ฝรั่งเค็ดได้ ตงนามใน สัญญา ส่งบ คักกับ
 เยอรมันแล้ว รัฐบาลฝรั่งเค็ดได้แจ้งมาว่า แทนที่
 จะตั้งข้าราชการชั้นเอกอัครราชทูตมาตั้งได้ให้ คำมั่นไว้

ในหนังสือแตกเปิดยื่น บัดนี้ ใครจะส่งเจ้าหน้าที่ทาง
อินโดจีนมาแทน และขอให้อัครราชทูตฝรั่งเศสในกรุง
เทพ ฯ เป็นประธานฝ่ายฝรั่งเศส ซึ่งฝ่ายรัฐบาลไทย
ก็เคยยินยอมด้วย

ต่อมาฝ่าย ฝรั่งเศสได้แจ้ง มา ทาง อัครราชทูตไทย
ประจำประเทศฝรั่งเศสอีกว่า ขอให้กติกาดังนี้ไม่
รุกรานกันระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศสมีผล ใช้บังคับ
ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป โดยมีต้องรอกการแตกเปิดยื่น
ตั้งแต่วันนั้น

เมื่อรัฐบาลได้รับคำขอเช่นนั้น จึงมาพิจารณาเห็นว่า
ฝรั่งเศสได้มีคำขอมาใหม่เช่นนั้น จึงควรจะพูดจากัน
ให้แน่นแฟ้นขึ้น ประกอบทั้งเพื่อนุโธมตามคำร้องขอ
ของฝรั่งเศส ฝ่ายไทย จึงได้ คอบไป เมื่อวันที่ ๑๓
กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๓ ฉะนั้นจึงรับตกลงตามคำขอ
ของฝ่ายฝรั่งเศส แต่ใคร่ขอให้ฝ่ายฝรั่งเศสตกลง
ดังนี้ คือ

๑. วางแนวเดินเขตต์แดนตามถ้ำแม่น้ำโขง ให้เป็นไปตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ กล่าวคือ ถิ่นที่หรือร่องน้ำตักเป็นเกณฑ์

๒. ปรับปรุงเขตต์แดนให้ขึ้นไปตามธรรมชาติคือให้ถ้ำแม่น้ำโขงเป็นเขตต์แดนระหว่างประเทศไทยและอินโดจีน ตั้งแต่ทิศเหนือมาจนทิศใต้ จนถึงเขตต์แดนกัมพูชา โดยให้ฝ่ายไทยได้รับดินแดนทางฝั่งขวาของแม่น้ำโขงตรงข้ามกับหนองพระบางและปากเซคืนมา

๓. ขอให้ฝ่ายฝรั่งเศสส่งรับรองว่า ถ้าอินโดจีนเปลี่ยนจากอธิปไตยฝรั่งเศสไป ฝรั่งเศสจะคืนอาณาเขตต์ลาวและกัมพูชาให้แก่ไทย

ฝ่ายฝรั่งเศสได้ตอบมาโดยทางอัครราชทูตไทยประจำประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ ๓๗ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๓ มีใจความดังนี้ คือ

๑. รัฐบาลฝรั่งเศสไม่ได้ขอว่าให้ใช้กติกาสัญญาไม่รุกรานกันก่อนการแตกเปลี่ยนนัคยวามัน รัฐบาล

ฝรั่งเศสเพียงแต่แสดงความปรารถนาว่าการแตกเปลี่ยน
 ดัตช์ยานั้น ควรกระทำโดยเร็วที่สุดที่ดัตช์ยานั้นตำรวจ
 ของฝ่ายฝรั่งเศสมาถึงกรุงเทพฯ

๒. รัฐบาลฝรั่งเศสไม่เห็นเหตุผลที่ชัก รุงรัฐบาล
 ไทยให้ถือเอาเหตุการณ์ปัจจุบันในอินโดจีนนั้นผิดปกติ
 รัฐบาลฝรั่งเศสจึงไม่เห็นเหตุผลที่รัฐบาลไทยจะวิตกกัง
 วลในส่วนหนึ่งของพลเมืองที่อยู่ในดินแดนอันอยู่ใต้อธิปไตย
 ของฝรั่งเศส

๓. รัฐบาลฝรั่งเศสพร้อมที่จะให้คณะผู้แทนมาทำ
 ความตกลงในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับแม่น้ำโขง และจะ
 ให้คณะผู้แทนประชุมในเวลาเดียวกันกับการ ดัตช์ยานั้น
 ก็คิดสำคัญาไม่รุกรานกัน

๔. รัฐบาลฝรั่งเศสคงตั้งใจอย่างหนักแน่นที่จะต่อ
 สืบองค์กนการเรียกร้องและการโจมตีทั้งหลาย ไม่ว่าจะ
 จะมาจากทางไหน เพื่อจะเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเมือง
 และบูรณภาพแห่งอาณาเขตต์ของอินโดจีน

คำเรียกขอคืนแดนทางฝั่งขวาของแม่น้ำโขงคืนนั้น
เป็นอันยอมรับไม่ได้

ถึงจนเหตุท้อค้ำมั่นว่าด้วยการขอ กัมพูชา และ ตาว
คืนให้แก่ไทยนั้น คงถือว่าไม่มอด

อัครราชทูตไทยประจำประเทศฝรั่งเศสได้ชี้แจงคือ
อธิบดี กรมการ ตะวัน ออกไกล แห่ง กระทรวงการ ต่าง
ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งเป็นผู้นำคำตอบของรัฐบาลฝรั่งเศส
มายืนยันว่า ความในวรรคหนึ่งนั้นไม่ถูกต้อง เพราะ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่าง ประเทศฝรั่งเศส ได้
ร้อง ขอเช่นนั้นจริง ๆ แต่ก็ได้รับคำตอบว่า ความใน
วรรคหนึ่งเป็นแต่เพียงขอปลัดถ้อยเท่านั้น และฝ่าย
ฝรั่งเศสถือว่าความในวรรค ๓ เป็นข้อสำคัญ

รัฐบาลไทยได้ตอบรัฐบาลฝรั่งเศสไปใหม่เมื่อวันที่
๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๓ มีใจความดังต่อไปนี้ คือ

๑. รัฐบาลไทยมีความพอใจ ที่ได้ทราบจากรัฐบาล
ฝรั่งเศสยังพร้อมที่จะทำความตกลงในปัญหาต่าง ๆ
เกี่ยวกับแม่น้ำโขง โดยทางการเจรจา

๒. ส่วนข้อเสนอก่อนที่เสนอขอให้ลดจำแม่น้ำโขงเป็นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับอินโดจีน ดังแต่ที่เห็นออกมาจนทีได้ จนลดเขตแดนกับพูนานัน ปราบกฏว่า ยังไม่มีความเข้าใจอันถูกต้องแท้ในลักษณะและความมุ่งหมายแห่งคำเสนอนี้ เพราะข้อเสนอนี้ไม่ถูกต้องใจจะให้เป็นกรณีรัฐบาลฝรั่งเศสจะต้องจัดการ บ้างก็อย่างไร แต่เป็นเพียงการขอร้องให้รัฐบาลฝรั่งเศสพิจารณาด้วยดี และด้วยความเห็นอกเห็นใจ เพื่อที่จะยังความดีมีพรอันดีในระหว่างประเทศเพื่อนบ้านให้แน่นแฟ้นต่อไปชั่วกาลนาน และเพื่อส่งเสริมมิตรภาพระหว่างประเทศไทยกับประเทศฝรั่งเศสให้สนิทสนมยิ่งขึ้น คำเสนอนี้เป็นข้อเสนอกับปรับปรุงเขตแดนกันใหม่ เพื่อประโยชน์ร่วมกันของประเทศไทยและฝรั่งเศส โดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ระหว่างประเทศอันยุ่งยากในปัจจุบันนี้ และไม่เกี่ยวกับปัญหาว่าด้วยการคงไว้ซึ่งสถานะเดิม (status quo)

ในอินโดจีนอันเนื่องมาจากสถานการณ์ระหວ່างประเทศ
 อันยุ่งยากเช่นว่านั้น ชัยเด่นอันวิรูบาทไทยได้พิจารณา
 มาเป็นเวลาช้านานแล้ว และได้เกิดมชนเนื่องจากความ
 สัมพันธ์ในทางประวัติศาสตร์ในระหວ່างประเทศทั้งดั่งของ
 ความจริง ประเทศไทยได้เสียดินแดนให้แก่ฝรั่งเศส
 เป็นลำดับมา คือ ดินแดนอันกว้างใหญ่ซึ่งนอกจาก
 ที่ได้อยู่ภายใต้ข้อธิปไตยของไทยแล้ว ราษฎรที่อยู่
 ในดินแดนนั้นยังได้เป็นคนไทยและยังคงเป็นคนไทยอยู่
 ด้วย ที่ประเทศไทยยอมยกดินแดนทางฝั่งซ้ายของ
 แม่น้ำโขงให้แก่ฝรั่งเศสใน ร.ศ. ๓๓๒ พ.ศ. ๒๔๓๖
 (ค.ศ. ๑๘๙๓) นั้น ก็โดยตั้งใจจะให้ชยทุ่มเถียงใน
 เรื่องดินแดนในขณะนั้นเป็นอันระงับไป ส่วนดินแดน
 ทางฝั่งขวานั้น ฝ่ายฝรั่งเศสก็ได้ยอมรับนับถือแต่ดั่งว่า
 เป็นดินแดนของไทย เพื่อสง่เสริมสันติภาพและความ
 เข้าใจอันดีระหວ່างประเทศฝรั่งเศส เคยสง่เสริม การทำ
 ความตกลงกันฉันมิตร โดยการเจรจาปรับปรุงเขตค้

แตนกันตะโดยอาศัยนโยบายอันนึ่งเอง รัฐบาลไทย
 จึงได้เสนอข้อเสนอนี้ไปเช่นนั้น อันที่จริงถ้าพิจารณา
 รูปการในเจตนารมณ์ของความเข้าใจอันดีระหว่างประ
 เทศแล้ว ก็จะได้เห็นได้ว่า ข้อเสนอนี้ของรัฐบาลไทย
 นี้ เป็นการสมควรด้วยนานัปการ แม้น้ำโขงยอม
 แสดงอยู่ในตัวเองว่า เป็นเขตแดนตามธรรมชาติ
 และการที่จะปรับปรุงเขตแดนกันใหม่ โดยถือน้ำโขง
 เป็นเขตแดนร่วมกันนั้น ก็คงจะไม่ทำให้ฝ่ายฝรั่งเศส
 ต้องเสียดินแดนไปอย่างมากมายเท่าใด แต่กลับจะเป็น
 เครื่องแสดงว่า ฝ่ายฝรั่งเศสได้ ปฏิบัติการอันเที่ยง
 ชรรมและยุติธรรมต่อประเทศไทย กับทั้งจะเป็นการ
 ส่งเสริมสัมพันธไมตรี อันดีที่มีอยู่ในระหว่าง ประเทศทั้ง
 สองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ฝ่ายไทยได้ดำเนินและพูดถึงเรื่อง
 การทำความตกลงใน ปัญหาที่ค้างค่างมาเนือง ๆ กับ
 ฝ่ายฝรั่งเศส ๐๓ และที่เพิ่งเสนอมานี้ตามทางการ ณ บัดนี้
 ก็เพราะเหตุว่า ได้พิจารณาเห็นว่า การเจรจาที่จะกระทำ

กันเพื่อปรับปรุงเส้นเขตแดนในตำแม่น้ำโขงนั้น คง
 จะเป็นโอกาสอันดี สำหรับปรึกษาหารือปัญหาอันด้วย
 ตามข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว จึงพิศุจน์ได้ว่า ในการ
 ที่รัฐบาลไทยขอปรับปรุงเขตแดนตามเขตแดนขรรณ
 ชาตินั้น รัฐบาลไทยไม่เคยมีความคิดอย่างใดในอัน
 ที่จะฉวยเอาประโยชน์ เนื่องจากฐานะปัจจุบันของฝั่ง
 เค็ดตะวันออกโคจีน อนึ่ง เมื่อมีกองทหารต่างประเทศ
 อยู่ในอินโดจีน ก็คงปรากฏตามคำแถลงว่า จะมี
 กองทหารต่างประเทศอื่นเข้าไปในอินโดจีนอีกด้วย เช่น
 นี้ จะว่าสถานะในอินโดจีนยังเป็นปกติอยู่ไม่ได้ และ
 เหตุนี้เอง เป็นเครื่องสนับสนุนว่าควรถือเขตแดนตาม
 ขรรณชาติ เป็นเขตแดนร่วมกันในระหว่างประเทศทั้ง
 สอง รัฐบาลไทยจึงขอจึงขอขอให้ฝรั่งเศสพิจารณา
 ด้วยความเที่ยงธรรมและความยุติธรรม และขอให้
 ๒๐๓/๐๔/๒๕๖๐
 คำนึงถึงความเข้าใจนิมิตร และความสัมพันธ์อันดี
 ในระหว่างประเทศใกล้เคียงกัน และรัฐบาลไทยหวังว่า

ข้อเสนอก็คือเกี่ยวกับการปรับปรุงเส้นเขตต์แดนนี้ คงจะได้
พิจารณาปรึกษากันในขณะที่ปรึกษาหารือเรื่องการปรับ
ปรุงเส้นเขตต์แดนในตำแหน่งหน้าของด้วย ส่วนคำมั่นเกี่ยว
กับแคว้นดาวและกัมพูชานั้นอาจจะพูดจากันถ้าแต่เมื่อม
ความจำเป็นเกิดขึ้น เนื่องจากการณ์แปรแห่งเหตุการณ์
ในอินโดจีนก็ได้ รัฐบาลไทยขออย่าว่า พร้อมทั้งจะแตก
เปลี่ยนสัตยาบันกติกาสัญญาไม่รุกรานกัน และเพราะ
ฉะนั้น จะยินดีมากถ้าผู้แทนของฝรั่งเศสจากอินโดจีน
จะมาถึงกรุงเทพ ฯ ได้ในเร็ววัน

ต่อไปนี้ เรามาพิจารณาดูว่า ทำไมฝรั่งเศสจึงยัง
ชักชวนต่อคำขอร้องของเรา ซึ่งร้องขอโดยความเป็น
ธรรม ความจริงฝรั่งเศสก็ชักชวนชิงเอาไปจากเรา
เสียด้วยซ้ำ ผลแห่งการปรับปรุงเขตต์แดน ฝรั่งเศส
จะไม่ต้องควักเนื้อให้เราเลย ครึ่งคืนข้ามยังกำไรเสีย
อีก เพราะเขมรเนื้อเพียง ๓ ใน ๘ ที่เอาไปจากเราทั้ง
หมด ข้าพเจ้าเคยลองตั้งปัญหาถามตัวเองว่า ทำไม

ฝรั่งเศสจึงยังคง ก่อจอมองเห็นว่า คงเนื่อง
จากฝรั่งเศส ยังไม่ทิ้ง นโยบาย จักรวรรดินิยม (Im-
perialism) แม้ตนจะแพ้สงครามแล้วก็ตาม

ข้าพเจ้าได้กล่าวในตอนต้นแล้วว่า ฝรั่งเศสไม่ยอม
ให้เขาปกครองรวมชาติเป็นเขตแดน หนึ่งเพื่อประสงค์
ในการที่เขาจะรุกรานเราง่ายเท่านั้น นอกจาก
นโยบายจักรวรรดินิยมของฝรั่งเศสมีอย่างไร เราควร
จะทราบเสียด้วย ศาสตราจารย์เรมอนด์ เดซดี บูเอล
(Ramond Leslie Buell) ชาวอเมริกัน แห่งมหา
วิทยาลัย ฮาร์วาร์ด ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Internal
Relation ดังนี้ "ฝรั่งเศสมีอาณานิคมเกือบมากที่สุด
ในโลก เนื้อที่ของฝรั่งเศสที่เป็นเมืองชนประมาณ
๓๓,๕๒๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร (๕,๕๐๐,๐๐๐ ตาราง
ไมล์) พดเมืองประมาณ ๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งแบ่ง
ออกดังนี้ ๑) แอฟริกาเหนือรวมทั้งเขตยเรย์ ทิวซ
และโมรอกโก ๒) แอฟริกาฝรั่งเศสตะวันตก ซึ่งแบ่ง

ออกเป็น ๗ ภาค โดยมีผู้สำเร็จราชการที่เมืองดาการ์ (Dakar) ๓) แอฟริกาฝรั่งเศสกลางและ ๔) เอเชียฝรั่งเศส กล่าวคือ อินโดจีน ซึ่งมีพลเมืองประมาณ ๓๖ ล้านคน ประกอบด้วยพลเมือง ๓ เชื้อชาติ คือ ญวน เขมรและไทย นอกจากนี้ฝรั่งเศสยังรับดินแดนเหล่านี้ คือ โทโก (Togo) แคเมอรูน (Cameroon) และซีเรีย (Syria) ไว้ในอาณัติอีกด้วย

การที่ฝรั่งเศสขยายอำนาจของคนออกไปยังอาณานิคมต่างๆ นั้น เป็นเพราะนโยบายแห่งมหาชนรัฐ ๓ (Third Republic) นี้เอง การขยายอำนาจในชั้นเดิมจะได้เป็นไปเพราะรัฐสภาเห็นชอบด้วยเป็นเอกฉันท์ก็หาไม่ เป็นแต่เพียงความเห็นของส่วนน้อยเท่านั้นและก็มีมักทำกันไปโดยพลการของตนเองเท่านั้น พวกนักผจญภัยซึ่งท่องเที่ยวเสาะแสวงหาโชคตาไปในที่ต่างๆ ได้ไปใช้ อำนาจกดขี่บังคับ ยึดถือเอาอาณาเขตอัน ๆ เป็น อาณานิคม รัฐบาลเมื่อได้รับคำบอกกล่าว

มาในภายหลังก็ยอมรับเอา นักการเมืองของฝรั่งเศส
๒ นาย บูโซ (Bugeaud) และเคลมังโซ (Clemenceau)
ซึ่งเคยเป็นนายกรัฐมนตรีฝรั่งเศส และเรียกกันว่าเด็ก
เต๋มา ได้เคยเป็นผู้คัดค้านการขยายแผ่นดินอาณานิคมอย่าง
หนักมออย่างเต็มที่

ปอล เดอ กาสายัก (Paul de Casagnac) ได้เคย
เขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์ เอกซ.ปรัด ดู มิติ
(Express du Midi) ใน พ.ศ. ๒๔๕๓ (ค.ศ. ๑๘๑๑)
ว่า “การนำเอาอารยธรรมไปเผยแพร่ในอาณานิคมนั้น
ท่านก็ยอมรับว่าอยู่แต่เฉพาะการไปยึดเอาเมืองซึ่งมี
ของเรา แล้วทำการขับไล่และฆ่าพลเมืองเสีย เมื่อเขา
ทำการต่อสู้เรา ก็ยกไปชะโมยปล้นเอาทรัพย์สินสมบัติของเขา
เขาเรียกเขาว่าอ้ายโจรและอ้ายพวกกบฏ เพราะเขา
จับอาวุธเขาคือสู้เรา เพราะเขาตั้งเพื่อรักษาดินแดนแห่ง
บรรพบุรุษของเขาไว้ เรากระทำเช่นนี้ในครั้งก่อนๆ ใน
มาดากัสการ์^{๑๖} แต่เมื่อเยอรมันทำเช่นเดียวกับกับเรา
ในอัลซาสลอเรนซ์ เราก็เห็นเป็นการทารุณ”

การแผ่อำนาจของฝรั่งเศส เริ่ม ตั้งแต่ตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ แต่ว่าในสมัยก่อนๆ นั้น ฝรั่งเศสต้องยุ่งอยู่กับสงครามในยุโรปมากจึงยังมีได้คิดขยายตัวไปมาก เมืองชนบทโตมาบ้างก็ศูนย์หายไปเหลือไม้ก็มากน้อย การแผ่อาณาเขตครั้งใหญ่เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๓ (ค.ศ. ๑๘๙๐) บุคคลสำคัญคือ Jules Ferry ซึ่งเป็นตัวการในการขยายอำนาจ แต่ว่าในสมัยนั้นบุคคลส่งนมากในฝรั่งเศสห้ามว่าฝรั่งเศสควรปรับปรุงเหตุการณ์ภายในเสียให้เรียบร้อยดีกว่าที่จะไปแผ่อำนาจไปยังเมืองไกล แต่ว่าความเห็นนั้นก็ถูกคัดค้าน เพราะมีผู้มองเห็นไปว่าการที่จะทำให้บ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองขึ้นได้ของอาศัยอาณานิคมเป็นขุมทรัพย์ ถ้าไม่ได้อาณานิคมมาเป็นกำลังแล้วทางที่จะพัฒนาจะมีหวังน้อยเต็มที เพราะเหตุที่ฝรั่งเศสมองเห็นขุมทรัพย์ อันจะเอาได้จากอาณานิคมเองจึงได้ขยายอำนาจออกไปทุกที่ ใน พ.ศ. ๒๔๓๒

(ค.ศ. ๑๗๗๗) นักการเมืองส่วนมากก็พากันเห็นไปว่า
ควรจะต้องขยายอำนาจไปยังเมืองจีน

ในแอฟริกา ฝรั่งเศสได้เข้าอารักขาตนิเซีย ใน
พ.ศ. ๒๔๒๕ (ค.ศ. ๑๗๗๓) ในอิตาลี ซึ่งฝรั่งเศสได้
เข้าครอบครองไว้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๗๐ (ค.ศ. ๑๗๒๗)
ฝรั่งเศสก็แผ่อำนาจออกไปอีก ใน พ.ศ. ๒๔๓๗ (ค.ศ.
๑๗๙๕) ได้เข้ายึดเอาเกาะมาดากาสการ์ ส่วนการแผ่
อำนาจมาทางทวีปเอเชีย ก็ได้ขยายตัวยิ่งขึ้นด้วย
นโยบายของรัฐบาตแห่งมหาชนรัฐที่ ๓ เอง

เหตุผล อะไรเป็นเหตุผลที่ทำให้ฝรั่งเศสขยายอำนาจ
คิดหาอาณานิคม ขันอาสาแยกออกได้เป็นตอนๆ ไป

ตอนแรก การหาอาณานิคมนั้นไม่ได้มีความประ
สงค์อย่างอื่น นอกจากจะให้อำนาจของตนกว้างใหญ่
ไพศาลออกไปอีก ฝรั่งเศสได้ทำสงครามในยุโรปอยู่
เป็นนิจ เพื่อให้อำนาจของตนเหนือประเทศอื่นๆ ซึ่ง
หลังจากสมัยนั้นไปเตียนแล้ว อำนาจก็เสื่อมลง

ตอนหลังฝรั่งเศสอ่อนเพลียกำลังตก การที่จะคิด
 หากำลังทางยุโรปนั้นเท่า ก็แสนยากต้องรวบรวมเคียด
 กันเต็มมือ จึงได้หันมาทางแอฟริกาและเอเชีย เพื่อหา
 ชุมทรัพย์ไปเจือจานประเทศของตนให้ร่ำรวยขึ้น ใน
 สมัยปัจจุบันนอกจากที่จะเป็นการเอาชุมทรัพย์ทิ้งหลาย
 โฉมของชนเข้าไปยังประเทศของตนแล้ว ยังเป็นทาง
 ระบายสินค้าของประเทศฝรั่งเศสไปขายยัง เมือง ชนออก
 ซึ่งเมื่อสรุปความแล้วในสมัยหลัง ๆ นี้เป็นการขยายทั้ง
 อำนาจทางการค้าทั้งทหารและกำลังทางเศรษฐกิจ ของบ้าน
 เมืองให้แข็งแรง

วิธีการแผ่อำนาจ

การแผ่อำนาจนี้ฝรั่งเศสได้กระทำด้วยความทารุณ
 โหดร้าย ในหนังสือ Illustration ของฝรั่งเศส
 ฉบับวันที่ ๓๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๕ (ค.ศ. ๑๘๙๓)
 ได้ตั้งภาพการเผยแผ่อารยธรรม ของ ฝรั่งเศส เป็น ซาก
 ศพแตกด้านอนตายหัวขาดอยู่อย่างกตาดกต้อน

อังเดร มัลโร (André Malraux) ผู้เขียน

คำนำในหนังสือของ Andrée Viollis ชื่อ Indochine S. O. S. ได้เคยแสดงปาฐกถาในปารีสเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๗ (ค.ศ. ๑๙๓๕)

ว่า “การแผ่อำนาจนั้นผู้แผ่เมื่อกจะเปรียบอาณาเขตในสมัยก่อนเขายึดเอากับสมัยเมื่อยึดเอาแล้ว แต่ว่าจะไปเทียบโลกแห่งอื่นของนโปเลียนที่ ๓ ก็ยังเทียบอยู่ในสมัยนั้นอย่างไรได้ ที่ถูกต้องคือต้องเทียบชนโตจีนกับประเทศไทย เทียบมออคโคกับตุรกี ผู้หญิงในมออคโคยังปิดหน้าอยู่ แต่ในตุรกีก็ไม่แล้ว ที่ท่านทำให้อารยธรรมหนักคือทำให้คนอื่นมากตายเป็นคนยุโรป (europeanize) แต่ว่าประเทศไหนเมืองไหนที่ตายเป็นยุโรปเร็วที่สุด ก็คือเมืองที่ท่านไม่ได้ควบคุมนั่นเอง^{๕๖๖} ดังที่ประเทศไทยได้เป็นอิสต์ระยะพยายามเลิกไปแล้ว ในอินโดจีนก็รักษาไว้.....”

คีตหรือเทคนิคของการเขย็ดเอาอาณาปคม ที่
 นยมนกนกกคือ กต่างหวาดคนพนเมืองทำร้ายพวก
 ผิงชาว หรือบางทักแกตงบ้างชาว หรือว่า
 บางทักต้องการให้เบนของจริงกคือ พวกผิงชาวด้วย
 กนเขงนนฆากนตายเพอจะหาเหตุปราบคนป่า เมื่อ
 ไตเหตุเช่นนแวงยกกองทัพเขยปราบปรามทันที บาง
 ทพวกพนเมืองก็ไม่งามารถต่อสู้ได้ บางทักจับเอาอช
 เขาตบตี แด่ถาคอตั้งแวงพวกนกกจะตงแกคความพินาศ
 ด้วยเอาอชตักกัน บ้านชองกุกเผา แด่ถูกปล้น
 ตุกเมยลลขมฉน เพราะเห็นเป็นชาติที่ " คากจ "

Joan Galtier-Boissière เขียนในหนังสือ

Crapouillot ระเบียบพิเศษ ประจำเดือนมกราคม

พ.ศ. ๒๔๗๘ (ค.ศ. ๑๙๓๖) ตอนหนึ่งว่า "บรรดา

ทหารที่ไปอยู่ในเมืองชน มักจะมี นิสสัยทารุณโหดร้าย

แแต่ผู้บังคับบัญชาทหารเหล่านั้น บางคนถึงกับเขยออกมา

ว่า ไม่ควรเอากลับไปยังประเทศเดิม เพราะเมื่อ

มันส์ด้ายฆ่าคนได้ง่าย ๆ เช่นนี้จะเอาไว้ในฝรั่งเศสไม่ได้
ต้องตั้งไปอยู่เมืองจีน เมื่ออยากยิงคนเดี๋ยวก็ยิงได้
ตามชอบใจ

ในสมัยนี้ การยกกองทัพเข้าไปยึดเอาเมืองจีนเป็น
การตวงพ่นสมัยเสียแล้ว สมัยก่อน ๆ การเข้ายึดเอา
เมืองจีนเป็นการเอาปืนไปสู้กับชน แต่เวลานั้นใหญ่
ต่าง ๆ ก็มเท่า ๆ กัน บรรดาพ่อค้าปืนใหญ่มองเห็น
ทางไกล ขายปืนไปยังเมืองต่าง ๆ เพื่อทำการต่อสู้
การรุกรานของศัตรู”

ยอช เคตมิงโซเขียนหนังสือชื่อ “Mêlée Sociale”
ตอนหนึ่งว่า “เราให้ความรู้ชนิดแก่พวกคนบ้าที่เราไป
จับมาตามโซไว้แล้วเขาไปขาย พวกเหล่านั้นได้รับ
ความทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส ถูกหนามด้วยเหล็ก
แทง ถูกมัดถูกตา คัดแขน คัดขา นี่ไม่ใช่เพราะการ
กระทำของพวกผีจ้าว พวกฮารยชนหรือ ?

ข้าพเจ้ามีภาพอยู่ ๕ รูปด้วยกัน ซึ่งแสดงความ
โหดร้ายในป่าเบญจกิติได้พร้อมแดนเซเนกัต และชูดาน
รูปหนึ่งเป็นรูปทิวทิศตาดกลองอยู่กับคน อีก ๔ รูปเป็น
รูปซากศพแตกต่าซึ่งนอนคนตายอยู่ บาดแผลบนหน้า
ไปนับเลย ทำไม้ศพเหล่านางถูกตัดแขน ตัดขา ตัดหัว
ขอโทษขอขมา หรือ ถ้ากตัญญูขอให้เจ้ากรรมนายเวร
หลุดพ้น ภาพเหล่านี้น้อมรบกวนตททททททททททททท
ไม่มีใครคิดคำนึงว่าเป็นความเท็จเลย”

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์เบเนดิกต์ข้าพเจ้าได้ข้างถึง
ในเบื้องคั่นนี้ ยังได้กล่าวรับรองว่า การปกครอง
อาณานิคมของฝรั่งเศสเอง เป็นไปโดยทารุณโหดร้าย
ปราศจากมนุษยธรรม เช่นในเมืองอาณานิคม ของ
ฝรั่งเศสมีกฎหมายพิเศษสำหรับใช้แก่คนพื้นเมืองเรียก
ว่า (Indigénat) ชาวพื้นเมืองคนใดละเมิดกฎหมาย
พิเศษนี้ จะต้องถูกลงทัณฑ์โดยวิธีที่ทรมาณอย่างสาหัส
ในแอฟริกาฝรั่งเศสตะวันตก กฎดังกล่าวนี้ใช้บังคับแก่

ความผิดต่าง ๆ ถึง ๕๐ ประเภทรวมทั้งความผิดเบา ๆ
 อาทิการไม่ชำระภาษีอากร ก็อาชญาโดยไม่ได้รับ
 อนุญาต แต่คงคนเป็นหมอดู ฯลฯ หลักรฐานพระยานที่
 รับรองได้อย่างชัดเจนว่า ฝรั่งเศสยังคงทรงคนหลง
 ตะเมอในอำนาจจักรพรรดินิยมก็คือ เมื่อเร็ว ๆ นี้
 ข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือเล่มหนึ่ง ชื่อ เลยของดอนเนอร์
 “ Legion d'honneur ” ซึ่งข้าพเจ้านำมาเป็นพระยาน
 ณทท หนังสือฉบับพิมพ์จำหน่ายระหว่างสมาชิกของเครื่อง
 อีตต์เรียภรณ์ เลยของดอนเนอร์ฝรั่งเศสในสหรัฐอเมริกา
 ข้าพเจ้าได้พบบทประพันธ์เรื่อง “มหาอาณานิคม ของ
 ฝรั่งเศส” เขียนโดยนายพลฝรั่งเศสชื่อ กูโรต์ (General
 Gouraud) ซึ่งข้าพเจ้าขอแปลข้อความมาสู่ท่าน พัง
 บางตอนดังต่อไปนี้ “ทุกวันนี้ การที่ฝรั่งเศสมีมหา
 อาณานิคมอันใหญ่หลวง ก็เนื่องจากผลแห่งการสำเร็จ
 ของพวกเราราชชาวฝรั่งเศส เราน่าจะขอบคุณพวกเรา
 ที่ได้เที่ยวผจญภัยไปในที่ต่าง ๆ และขอบคุณรัฐบาล

ของเราซึ่งประชาสามารถ ของฝรั่งเศสจึงได้สามารถสกัด
 อยู่เหนือดินแดนทวนเซีย (Tunisia) และเกาะมาดา
 กาสการ์ (Madagascar) อินโดจีน แอฟริกาและ
 มอร็อกโก ทกฉนวนมหาอาณาจักรของเราเจริญและ
 เต็มไปด้วยสันติสุข " (เมื่อ ๒-๓ วันมานี้ ข้าพเจ้า
 ได้รับข่าวอีกว่า ในเมืองแถบไซ่ง่อนเกิดการประทุ
 กันระหว่าง ชาวฝรั่งเศส กับพลเมือง ดมคายกันมาก ทั้ง
 สองฝ่าย) ต่อไปนักเป็นลางตัวที่สวนสวรรค์เจริญขึ้นขอ
 คุณความดีของฝรั่งเศสที่สามารรถ เอาเมือง เหตยานมา
 เป็นอาณานิคมได้ - ตอนสุดท้ายของบทประพันธ์นั้น
 ความสำคัญไม่น้อย คือ "ข้าพเจ้าได้บรรยายถึงความ
 ดีที่ประเทศฝรั่งเศสได้ทำแก่อานานิคมมาแล้ว มหา
 สงครามเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๗-พ.ศ. ๒๔๖๓ (ค.ศ. ๑๙๑๔
 -ค.ศ. ๑๙๑๘) ได้เบียดเบียนอย่างดี เมื่อฝรั่งเศสถูก
 ศัตรูมารุกราน ฝรั่งเศสได้เรียกให้ทหารหน่วยต่าง ๆ
 ความอาณานิคมมาช่วย ความจริง เป็นโอกาสอันดี

แถวที่อาณานิคมเหล่านั้นจะตัดจากความอารักขาของ
 ฝรั่งเศส แต่ตรงกันข้าม ทว่าทุกหนทุกแห่งที่อาณานิคม
 ตั้งอยู่ คนพื้นเมืองได้สมัครเข้าประจำการทันทีและ
 ครองแต่สิ่งเจตนาอย่างชัดแจ้งที่จะช่วยรบด้วยการมฉนย
 ความกล้าและความซื่อสัตย์คือ รัฐบาลฝรั่งเศส คน
 พื้นเมืองเหล่านั้นรู้จักกลายเป็นบุตรอันแท้จริงของ
 ฝรั่งเศส และประโยชน์ของฝรั่งเศส ก็คือ ประโยชน์
 ของตัวซึ่งตัวคือรักษา ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า อาณา
 นิคมเหล่านั้นเป็นเสมือนหนึ่งวัตถุซึ่งสัตว์รักได้มอบหมาย
 ให้ฝรั่งเศสรักษาไว้อย่างเต็มที่ (Sacred Trust)”

ท่านตรึกได้รูปภาพทางหลาย ถ้อยคำของท่านนายพล
 ผู้นำทัพเพียงไร เป็นของน่าขนลุกเพียงที่ฝรั่งเศสว่า
 ได้มอบหมาย ถิ่นหนึ่งคือเป็นทรัพย์สินแต่ จาก
 สวรรค์หรือพระผู้เป็นเจ้า ข้าพเจ้าใคร่ถามว่า ใครเป็น
 ผู้คงให้ท่านเป็นทรัพย์สิน อาณานิคมเหล่านั้นหรือ? นอก
 จากอาณานิคมเหล่านั้นแล้ว ใครจะมอานาจากตั้ง ข้าพเจ้า

ขอถามในฐานะที่ฝรั่งเศสเองก็เป็นประเทศซึ่งเป็นทวีปกัน
 ความวชานตศาตร์เรียงเรื่อง ว่าทรัพย์สินหรือมณฑลที่คงคว
 ได้เองหรือไม่? ข้าพเจ้ามีมติหรือไม่ในการที่จะเข้าไป
 ครอบครอง บ้าน เรือน ทรัพย์สินเงินทองของเพื่อนบ้าน
 ข้าพเจ้าโดยใช่กาตั้ง และถืออำนาจจัดการจำหน่าย
 จ่ายแจกทรัพย์สินมรดกของข้าพเจ้า รายได้ผลประโยชน์
 มีเท่าใด ข้าพเจ้าเอาเสียเอง ข้าพเจ้าจะอ้างว่า เพราะ
 ข้าพเจ้ามีกำลัง จึงยอมมีสิทธิเช่นนี้หรือไม่?

ท่านผู้เถียงคัดค้านหลายครั้งทราบดีว่า ตำแหน่ง
 ทรัพย์สินเป็นตำแหน่งที่เถียงกัน และโดยปกติเป็น
 ตำแหน่งเห็นชอบเปล่าไม่ได้เงินทองอะไร เราจัดการ
 ทรัพย์สินให้เขาเพราะศาลตั้งให้ หรือเจ้าของทรัพย์สินเอง
 ตั้งให้เรา แต่ตำแหน่งทรัพย์สินของฝรั่งเศสอ้างแก่อาณา
 นิคมเหล่านี้เป็นตำแหน่งได้กำไรและขอย่ง มาจากพวก
 เราคนไทย จากพี่น้องชาวญวนและเขมร ฝรั่งเศสยึด
 เอาไว้เพื่ออะไร คำตอบนั้นเราทั้งหลายเห็นได้ง่าย เพื่อ

คำกาไร เพื่อเกียรติคุณ เพื่อการทหารเท่านั้น ตรงกัน
 ข้าม ถาถานฟังข้อความต่อไปนี้ซึ่งเป็นของนักประพันธ์
 ชื่อ Bertrand Shadwell เขียนพลัดถิ่นโยบายจักรพรรดิ
 นิยมของฝรั่งเค้าได้เป็นอย่างดี ชาวเจ้าช้ออ่านภาษา
 อังกฤษดังต่อไปนี้

"If I see an island shore
 which has not been grabbed before,
 dying in the track of trade, as islands should
 with the simple native quite
 unprepared to make a fight:
 Oh, you just drop in and take it for his good.
 Not for love of money, be it understood,
 but you row yourself to land,
 with a bible in your hand,
 and you pray for him and rob him-for his good.
 If he hollers, then you shoot him, for his good.

MORAL

If you dare commit a wrong,
 On the weak because you're strong,
 You may do it if you do it for his good;
 You may rob him if you do it for his good;
 You may kill him if you do it for his good."

ข้าพเจ้าได้ขอให้คุณครู ทศเทพ ของข้าพเจ้า ผู้หนึ่ง
 ช่วยแปลให้เป็นถ้อยคำดังนี้

- ๑ " ถาตานเห็นถนนทางริมฝั่งเกาะ
 ซึ่งจำเพาะไม่มีใครรบกวนได้
 อยู่ตามช่องมรรคาต้นคำไซร์
 ทั้งชาวเกาะก็มีได้เตรียม โรมรัน
- ๒ " จงขณคตภมถาเนาเขาครอบครอง
 เพอประโยชน์ของผองคนกัน
 มีไซร์เพื่อเงินไซร์, เจ้าใจกัน
 คตทานพถนถอกมภรชหนทาง

- ๑๐ .. ท่านเริ่มเทศน์ตั้งสอนอันชวนให้
พระเจ้าโปรตเขาไซริให้สว่าง
แต่ก็เริ่มชะโมยปล้นขนทรพยพตาง
ถ้าเขาขวางกยงต้นองเพอปองต

คติธรรม

- ๑๑ .. ถ้าท่านอาจชักหาญทำการชั่ว
แกผู้อนกว่าตว, เพราะท่านแข็ง
ทำทนต์อย่าได้มชอกตางแคง
เพราะแต่ตงว่าท่านปองต้นองต
- ๑๒ .. ถ้าท่านอาจตามกลกตักเขา
เร่งทำเขาเพราะประสงค์ให้ตน
ถ้าตั้งหารมตัญเขาตายวายชว
เพื่อให้, ก็อย่ายังตงเตใจ
- ข้าพเจ้าได้กล่าวมามากแล้ว จึงเป็นการสมควรที่
จะยกคดีนี้ที่ ๑๒/๐๔/๒๕๖๖
อย่างใดก็เรื่องของการขอปรับปรองเขตต์
แดน ท่านนายกรัฐมนตรีได้กล่าวไว้แล้วว่าเราต้อง

ได้ستمตามความปรารถนา ประกอบด้วยความสนับ
 สนุนของพี่น้องชาวไทยทั้งชาติ ทุกหมู่ทุกคณะทุก
 ความเห็นต่อคดีของตองกนกับรัฐบาต ข้าพเจ้าเชื่อ
 ว่าคงเป็นกำลังส่งเสริมหัวใจให้รัฐบาต และคนไทย ทุก
 คนพร้อมที่จะประคับคองคานาของตองกนในเมื่อถึง ความจำเป็น
 และเมื่อความจำเป็นมาถึงหนเหตุ การเจรจาต่าง ๆ
 ด้วยความ อ่อนโยน จึงวอนต่าง ๆ เป็น ต้องเลิกกัน
 ฝรั่งเสียจะต้อง ไม่ใช่หนเราเพียงแต่เรื่องที่ตั้งอยู่ในขณะ
 นี้ แต่จะต้องนำเรื่องเก่าทั้งหมดที่ตั้งอยู่มากคืบมาชกกัน
 ถานผู้มเกลยรตทงหลาย ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่าน
 เป็นอนมากที่อดตำหน่งฟัง มาเป็นเวตา ชำนวน และขอบ
 คุณท่านขอชบติกรมโฆษณาการ ที่ได้ให้เกลยรตติยศแก่
 ข้าพเจ้า ในวณนอกด้วย

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พานิชกุลผล ถนนสำเพ็ง พระนคร

03/04/2566

นายปอง ทวีชัยสุนทร ผู้พิมพ์โฆษณา

๓๐/๘/๒๕๘๓